



ÚŘAD PRÁCE ČESKÉ REPUBLIKY

Krajská pobočka v Olomouci

Vejdovského č. p. 988/4

779 00 Olomouc 9 – Hodolany

ZAHÁJENÍ PODNIKÁNÍ

Uvažujete o podnikání?

Hledáte informace, které by vám to usnadnily?

Tento leták byl napsán právě pro vás. Může vám pomoci naplánovat další postup nebo vyznat se v činnostech a kompetencích různých úřadů. Začít podnikat je přes všechny obtíže celkem snadné. Udržet si firmu a zajistit, aby byla úspěšná, však snadné není. Úspěch či bankrot nejsou náhodnými výsledky, jako když házíme korunou. Být na správném místě ve správnou chvíli s vhodnou nabídkou zboží či služby může být sice zčásti štěstí, ale více záleží na dobré přípravě. Vy jistě nechcete rozšířit řady těch neúspěšných, kteří podnikatelskou činnost špatně naplánovali a zadlužili sebe či rodinu.

Je podnikání to pravé řešení situace?

Možná se Vám dlouhodobě nedaří získat zaměstnání, a proto zvažujete, zda by řešením nebylo zařídit si vlastní živnost. Nosíte-li v hlavě nějaký podnikatelský záměr nebo dobrý nápad, jistě oceníte každou informaci, která vám pomůže při rozhodování jak postupovat a zda vůbec začít podnikat.

Na začátku je třeba zvážit možnosti, jak si získat prostředky na živobytí. Většinou to znamená rozhodnout se mezi nástupem do zaměstnání, zahájením vlastního podnikání, případně dočasným setrváním v evidenci ÚP. Překvapivě užitečné bývá zkusit sepsat si tyto alternativy, napsat u každé jejich výhody a nevýhody (kdy, kde a jakou práci se podaří získat, důsledky na psychiku, časová perspektiva nového startu, finanční otázka, zdravotní stav, využití schopností a dovedností, čas pro rodinu atd.). Vzájemné srovnání může pomoci ukázat, zda je pro vás podnikání vhodná cesta, o které stojí za to dále uvažovat.

Je moje podnikatelská myšlenka dobrá?

Základní **hodnocení podnikatelského nápadu a záměru je třeba provést z několika úhlů**. Jedním z nich jsou **osobnostní vlastnosti a zdravotní stav** zájemce o podnikání, **jeho znalosti, schopnosti, dovednosti a rodinné zázemí**. **Dalšími hledisky jsou tržní faktory a možnosti financování podnikatelské činnosti**.

Osobnostní vlastnosti a rodinné zázemí mnohdy rozhodují o zahájení podnikání a dalším fungování podniku. Ten nejlepší nápad neuspěje, není-li podnikatel schopen odolávat stresu, námaze, brát na sebe **přiměřené riziko**, není-li vytrvalý, případně neodpovídá-li jeho zdravotní stav pracovní zátěži a vykonávané činnosti. Pomoci vám může probrat tyto věci s někým, kdo vás důvěrně zná a lze s ním otevřeně hovořit, samozřejmě také s rodinou. Bude vás podporovat a je si vědoma vysoké časové náročnosti i dalších rizik podnikání?

Zásadní význam pro úspěch podnikání má **tržní prostředí**. Bude zájem kupovat váš výrobek nebo službu? Jak se o něm lidé a firmy dozví? Jak bude trh velký a kdo budou vaši zákazníci (kdokoli, ženy, děti, řidiči, mládež, důchodci, podniky ...)? Je příznivá roční doba a hospodářská situace pro vstup na trh s plánovaným výrobkem nebo službou? Jakým způsobem dostanete svoje zboží a služby k zákazníkům? Proč budou zákazníci kupovat výrobek právě u vás a ne u konkurence? Jak je velká konkurence a jaké výhody a nevýhody máte ve srovnání s ní? Nezbytnou otázkou, na kterou si musíte odpovědět, je, máte-li k zahájení samostatně výdělečné činnosti vhodné prostory a **dostatek financí**. Kolik peněz budete potřebovat, co můžete zajistit v hotovosti, kde si můžete půjčit, za jakých podmínek a s jakými riziky, kdo vám může pomoci (příbuzní a známí, úřad práce, nadační fondy, banky...)? Víte, jaké náklady vás čekají po zahájení podnikání, jaké můžete očekávat příjmy, jak bude

vypadat finanční tok (cash flow) ve vaší firmě, jak dlouho bude trvat rozjezd vašeho podnikání, kolik zákazníků musíte získat a jak dlouho to může trvat? Ovlivní vaše podnikání sezónnost a máte v záloze nějaký program, dojde-li k poklesu odbytu?

Podnikatelský plán

Podnikatelský nápad či záměr je zatím jen vzdušný zámek. Dokument, který pod něj staví pevnější základ a konkretizuje ho, se nazývá podnikatelský plán. Přispěje i k vyjasnění některých problémů. Připraví na alternativy, které se mohou při podnikání objevit. Může být i podkladem pro žádost o získání příspěvků, dotací a půjček na podnikání. Jeho rozsah není přesně stanoven. V případě, že svůj podnikatelský plán budete chtít předložit bankovní instituci, úřadu práce, nadačnímu fondu či jinde s cílem získat pro svoje podnikání finanční podporu, zpravidla dostanete pokyny nebo formuláře na jeho zpracování. Zpracujete-li si jej pečlivě sami pro sebe, pomůže vám při rozhodování zda podnikat a budete to mít snadnější v průběhu dalších činností se zahájením podnikání souvisejících.

Jaké hlavní body by měl podnikatelský plán obsahovat?

1. **Údaje o předmětu podnikání, výrobcích nebo službách.**
2. **Doba potřebná pro zahájení podnikání (zřízení místa) a délka jeho předpokládaného trvání** (údaje o pracovním místě).
3. **Analýza trhu a prognóza obratu** - informace lze získat ze statistik, na internetu, průzkumem trhu aj. Výsledkem je popis cílového trhu a hlavních skupin zákazníků, stanovení ceny, za jakou můžete své zboží nabízet, kdo budou vaši hlavní konkurenti a obchodní partneři, jaký je vývoj trhu, co rozhoduje o koupi (cena, dodací lhůty, dostupnost, kvalita, rychlost servisu, vzhled výrobku...) a jaké bude vaše postavení na trhu v nejbližších měsících.
4. **Podnikatelská strategie, rizika, silné i slabé stránky podnikatelské činnosti**, srovnání s konkurencí, **náhradní program** firmy v případě poklesu odbytu, způsoby propagace, využití inzerce, e-shopu, cenová strategie, plán odbytu, poptávka v prvních týdnech a měsících podnikání, sezónní a jiné faktory...
5. **Náklady spojené se zahájením podnikání - zřízením místa** (stavební úpravy, technické aj. vybavení, stroje, zařízení, technologie, software, nákup průmyslových vzorů, patentů, náklady na dopravu, materiál a jeho zajištění, nájemné, pojištění, propagace, spotřební materiál, zboží, mzdy apod.) - dle druhu podnikání.
6. **Finanční zajištění** - jaký je **vstupní kapitál nutný pro zahájení podnikatelské činnosti**, kolik peněz máte k dispozici, kolik můžete získat formou výhodných a nerizikových půjček, jako příspěvek od ÚP z prostředků aktivní politiky zaměstnanosti nebo z jiných zdrojů, výše úvěru apod.
7. **Ekonomická kalkulace, finanční plán** - bilance, předpokládané roční příjmy, výdaje a zisk, tok peněz v podniku v průběhu podnikání (tzv. cash flow).
8. **Další zúčastněné osoby, klíčové osoby podniku.**
9. **Právní záležitosti, všeobecný popis firmy** - majetkoprávní uspořádání, forma podnikání (fyzická osoba, právnická osoba, s.r.o. aj.), místa podnikání, nájem provozních místností, smlouvy aj.
10. **Závěr, shrnutí** - po přečtení musí být zcela jasné, o jaké výrobky, služby a trhy se jedná, jakou roli mají rozhodující osoby podniku, jaká bude jeho velikost, struktura, právní forma, kde bude sídlo provozovny, předpokládané datum zahájení podnikání, jaké jsou podnikatelské cíle a strategie (způsoby) jejich dosahování, popřípadě kolik to bude investora stát, budete-li žádat o finanční podporu tohoto plánu.
11. **Doplňující poznámky a přílohy.**

Jak vám může pomoci úřad práce (ÚP) - poradenství, rekvalifikace, příspěvky

V každém okresním městě najdete osobu, která se zabývá také poradenstvím pro uchazeče o zaměstnání, uvažující o zahájení samostatné výdělečné činnosti, obvykle na referátu zaměstnanosti a poradenství příslušného ÚP.

Někteří uchazeči si před zahájením podnikání doplňují vzdělání a dovednosti absolvováním kurzu hrazeného ÚP, například Dřevorubec, Obsluha motorové řetězové pily, Vázání a aranžování květin apod. K žádosti o rekvalifikaci předcházející zahájení podnikání zpravidla žadatelé přikládají svůj podnikatelský plán. Mohou se také ucházet o rekvalifikační kurz „**Příprava k zahájení podnikání**“, jehož rozsah je minimálně 120 hodin a který je určen pro osoby s ukončeným středním vzděláním (min. vyučení). V tomto kurzu lze získat obecné vědomosti a dovednosti nutné pro zahájení podnikání. Naučí se zpracovat vlastní podnikatelský plán, který jim pomůže připravit se na podnikání. Budou o něm diskutovat s lektory, uvědomí si jeho silné a slabé stránky a zjistí, co by bylo třeba udělat ještě před zahájením podnikání pro snížení podnikatelských rizik. Na možnosti a podmínky rekvalifikací se můžete informovat např. u poradců pro zprostředkování zaměstnání.

Předpokladem poskytnutí podpory z finančních prostředků aktivní politiky zaměstnanosti je podání žádosti o příspěvek na zřízení tzv. společensky účelného pracovního místa (SÚPM) za účelem výkonu samostatné výdělečné činnosti (SVČ), včetně splnění všech jejích náležitostí, a její schválení.

Příspěvek není nárokový a může být použit výhradně na pořízení položek (pouze vybavení a zřízení provozovny, ne zboží ani spotřební materiál), které jsou uvedené v příloze dohody. V praxi celý proces probíhá tak, že uchazeč o zaměstnání v žádosti uvede, jaké vybavení potřebuje k zahájení podnikání (a hodlá k jeho nákupu využít finanční příspěvek úřadu práce). Úřad práce jeho návrh posoudí a sdělí, na které položky je ochoten přispět. Pokud je tato konkrétní nabídka pro uchazeče o zaměstnání přijatelná, dojde k podpisu dohody.

Doba výkonu SVČ bude sjednána na 365 kalendářních dnů a maximální částka příspěvku je 100 000,- Kč. Přednostně lze podpořit uchazeče o zaměstnání, vedené v evidenci ÚP déle než 5 měsíců nebo ty, kterým je kvůli jejich zdravotnímu stavu, věku (např. osoby nad 55 let) či péči o dítě věnována zvýšená pozornost.

Pokud má jedinec jasno, v jaké oblasti chce začít podnikat, musí se rozhodnout, která forma podnikání bude pro něj a jeho činnost nejvhodnější. Nejčastěji začíná podnikat jako fyzická osoba. Výhodou je možnost samostatného rozhodování o chodu firmy a snadné založení oproti vzniku společnosti s ručením omezeným akciové společnosti nebo družstva, nevýhodou je ručení celým svým majetkem za vzniklé závazky podniku.

Ujasnili jste si, že podnikání je to pravé, co vám pomůže realizovat se? Je načase kontaktovat některé úřady a získat více informací.

MĚSTSKÝ ÚŘAD - odbor obecní živnostenský úřad

Živnostenský úřad vykonává přenesenou působnost v oblasti živnostenského podnikání podle zákona o živnostenském podnikání č. 455/1991 Sb. Poskytne vám zejména informace, jak postupovat při vyřizování živnostenského listu.

Jednotný registrační formulář (dále jen JRF) slouží podnikatelům ke splnění jejich oznamovacích povinností při zahájení a v průběhu živnostenského podnikání. **Nahrazuje různé typy formulářů pro podání, které občan dříve musel učinit před vstupem do podnikání, ale i během něj, a to na živnostenském úřadě, finančním úřadě, příslušné správě sociálního pojištění a zdravotní pojišťovně. Požadované náležitosti z jednotlivých úřadů se sjednotily do jednoho formuláře** a současně se odstranilo opakované vyplňování totožných údajů na přihlašovacích formulářích určených pro všechny dotčené orgány. Ty společně vypracovaly dva základní typy jednotných registračních formulářů, a to pro fyzické a právnické osoby. Tento typ formuláře lze využít při podání podle živnostenského zákona, pro základní registraci na finančním úřadě, správě sociálního zabezpečení i na zdravotní pojišťovně.

Jsou možné např. tyto registrace resp. přihlášky do evidencí:

ohlášení živnosti, žádost o koncesi, oznámení změny, resp. doplnění údajů dle § 49, resp. § 56 živnostenského zákona, žádost o zrušení živnostenského oprávnění, oznámení o zahájení nebo ukončení provozování živnosti v provozovně, oznámení o přerušení provozování živnosti, oznámení o pokračování v provozování živnosti aj. před uplynutím doby, na kterou bylo provozování živnosti přerušeno.

Finanční úřad

Osoba samostatně výdělečně činná má povinnost dle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, v platném znění, přihlásit se jako plátce daně. Tuto povinnost splní buď prostřednictvím JRF (viz výše) nebo osobně na finančním úřadě podle místa trvalého pobytu.

Česká správa sociálního zabezpečení

Pro osobu samostatně výdělečně činnou (OSVČ) je, při splnění zákonem stanovených podmínek, povinná účast na důchodovém pojištění a platba příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. Nemocenské pojištění je dobrovolné a je z něj plátcům poskytováno nemocenské a peněžitá pomoc v mateřství.

OSVČ má povinnost oznámit zahájení a ukončení podnikání Státní správě sociálního zabezpečení podle místa trvalého pobytu nejpozději do osmého dne kalendářního měsíce následujícího po měsíci, v němž bylo zahájeno, případně ukončeno. Osoba vykonávající SVČ je povinna platit zálohy na **pojistné a** na důchodové pojištění alespoň v minimální výši. Pro rok 2013 činí min. výše záloh 1 890,- Kč v případě, že SVČ je hlavní **činnost** a 756,- Kč, jde-li o činnost vedlejší.

Ve smyslu ustanovení § 5b zákona č. 589/1992 Sb., v platném znění, je vyměřovacím základem OSVČ pro pojistné na důchodové pojištění částka kterou si určí, ne však méně než 50 % daňového základu stanoveného podle zákona o daních z příjmů.

Zdravotní pojišťovny

Podle zákona č. 48/1997 Sb., v platném znění, je osoba samostatně výdělečně činná povinna oznámit příslušné zdravotní pojišťovně zahájení a ukončení samostatné výdělečné činnosti, a to nejpozději do 8 dnů. Pojištěnec podnikající na základě živnostenského oprávnění splní tuto povinnost i tehdy, učiní-li oznámení příslušnému živnostenskému úřadu. OSVČ je dále povinna odvádět na zdravotní pojištění pojistné. Pokud pojistné neuhradí ve stanovené lhůtě nebo ho uhradí v nesprávné výši, je povinna platit penále. OSVČ platí pojistné na zdravotní pojištění ve výši 13,5 % z vyměřovacího základu. Od r. 2006 činí výše vyměřovacího základu 50 % příjmu z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti po odpočtu výdajů vynaložených na jeho dosažení, zajištění a udržení. Minimální vyměřovací základ je stanoven jako dvanáctinásobek 50 % průměrné mzdy. OSVČ platí zdravotní pojištění formou záloh a doplatku.

Závěr

Zkušenosti mnoha úspěšných podnikatelů ukazují, že jedním z nejsložitějších období pro ně byla fáze přípravy na zahájení a první měsíce podnikatelské činnosti. Pokud i vy uvažujete o založení vlastní firmy, potřebujete každou radu, pomoc a konzultaci, jakou lze sehnat. Tento materiál nemůže nahradit odborné publikace a služby profesionálních poradců nebo firem, které jsou někdy schopny vést až do konečné fáze – založení firmy. Přesto věříme, že jste zde našli některé informace, které vám umožní lépe se rozhodovat a tipy, kde hledat další pomoc.

Užitečné adresy:

www.dalkia.cz

www.komora.cz

www.mpo.cz/cz/podpora-podnikani/

www.businessinfo.cz

Březen 2013